

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: PSYCHOLOGIA W MEDYCYNIE

Nazwa przedmiotu w języku angielskim: PSYCHOLOGY IN MEDICINE

Kierunek studiów (jeśli dotyczy): lekarski

Specjalność (jeśli dotyczy): n/d

Poziom i forma studiów: ~~+/II stopień~~ / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / ~~niestacjonarna~~*

Rodzaj przedmiotu: ~~obowiązkowy~~ / wybieralny / ~~ogólnouczelniany~~*

Kod przedmiotu:

Grupa kursów: ~~TAK~~/ NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt –)	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)		30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)		25			
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS		1			
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		1,0			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)		1,0			

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń: audytoryjne 30h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. brak wymagań wstępnych

CELE PRZEDMIOTU

1. Uzupełnienie wiedzy z zakresu medycyny o zagadnienia psychologiczne takie jak uwarunkowania osobowościowe i środowiskowe zdrowia i choroby, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi (jak np. doświadczanie stresu, kontakt z pacjentami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej, lub w stanie terminalnym)
2. Zdobywanie wiedzy na temat objawów i profilaktyki wypalenia zawodowego w zawodach medycznych
3. Nabycie przez studentów praktycznych umiejętności psychospołecznych
4. Wskazanie mechanizmów funkcjonowania człowieka w ujęciu biologiczno-poznawczym w sytuacji choroby i zdrowia.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

D.W2. pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;

D.W11. rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba);

D.W13. formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”;

D.W14. pojęcie normy i patologii zachowań seksualnych;

D.W15. pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno- -medycznych;

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

D.U1. przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;

D.U2. rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;

D.U7 rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;

D.U11. dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- K.1.2.** kierowania się dobrem pacjenta;
- K.1.5** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
- K.1.6** propagowania zachowań prozdrowotnych;
- K.1.7.** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
- K.1.8.** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
- K.1.9.** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
- K.1.10.** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	<p>Wstęp. Zagadnienia zdrowia i choroby w głównych nurtach teoretycznych psychologii;</p> <p>Główne nurty teoretyczne w psychologii. Psychoanaliza, behawioryzm, psychologia postaci, psychologia poznawcza.</p> <p>Psychologia w medycynie. Medycyna psychosomatyczna, medycyna behawioralna, psychologia zdrowia. Psychologia i medycyna w rozwiązywaniu problemów zdrowia i choroby</p>	3
Ćw2	<p>Czynniki psychospołeczne a zdrowie. Polietiologiczna koncepcja chorób jako podstawa zrozumienia problemów zdrowia i choroby. Predyspozycje osobowościowe, wzory behawioralno-osobowościowe, znaczenie czynników sytuacyjnych, wydarzenia traumatyczne i ważne wydarzenia życiowe, utrapienia dnia codziennego. Pojęcie i rola wsparcia społecznego. Behawioralne wyznaczniki zdrowia. Rola stylu życia.</p>	3
Ćw3	<p>Stres a zdrowie. Zależności biologiczne i psychologiczne, biologiczne mechanizmy reakcji stresowej - "osie stresu", stres a odporność organizmu – psychoneuroimmunologia.</p> <p>Psychologiczne ujęcie stresu i radzenia sobie. Mechanizmy obronne osobowości. Odporność na stres. Stres a zdrowie - drogi oddziaływania: droga bezpośrednia, droga pośrednia</p>	3
Ćw4	<p>Psychologiczne aspekty choroby i chorowania. Czynniki wpływające na korzystanie z pomocy medycznej. Choroba jako sytuacja stresowa.</p> <p>Reakcje na chorobę i radzenie sobie z nią. Postawa wobec choroby. Radzenie sobie w sytuacji choroby.</p> <p>Ból jako specyficzny problem w chorobie. Definicja, klasyfikacja i pomiar bólu. Psychospołeczne czynniki kształtujące reakcje na ból. Psychologiczne metody leczenia bólu i radzenia sobie z nim</p>	3
Ćw5	<p>Znaczenie relacji pacjent - personel medyczny dla przebiegu leczenia. Modele relacji pacjent - personel medyczny, nowe wyzwania i zagrożenia dla personelu medycznego.</p> <p>Elementy prawidłowej relacji pacjent - personel medyczny. Empatia i prawidłowy kontakt z pacjentem. Przekazywanie informacji o chorobie i leczeniu - poczucie bezpieczeństwa, edukacja, motywacja.</p> <p>Efekt placebo w praktyce medycznej. Placebo i jego skuteczność, czynniki wpływające na siłę efektu placebo, mechanizmy wyjaśniające efekt placebo.</p> <p>Błędy jatrogenne i ich konsekwencje. Uwarunkowania niestosowania się do zaleceń lekarskich.</p>	3
Ćw6	<p>Psychologiczne problemy związane z terminalną fazą choroby. Choroba terminalna. Umieranie i śmierć - aspekty psychologiczne: proces biologiczny, psychologiczny i społeczno-kulturowy. Śmierć jako tabu.</p> <p>Psychologiczne aspekty opieki paliatywnej</p>	3
Ćw7	<p>Zespół wypalenia zawodowego. Wyjaśnienia teoretyczne i definicje. Objawy wypalenia zawodowego. Obciążenia związane z pracą w służbie zdrowia. Rola czynników indywidualnych. Konsekwencje zespołu wypalenia zawodowego. Profilaktyka i terapia wypalenia zawodowego.</p>	3

Ćw8	Zasady prowadzenia rozmowy z pacjentem. Sztuka prowadzenia rozmowy. Formułowanie pytań, początek rozmowy, podtrzymywanie motywacji do rozmowy, zakończenie rozmowy	3
Ćw9	Podstawowe zasady pomocy psychologicznej dla chorych somatycznie. Pomoc psychologiczna, podstawowe cele pomocy psychologicznej dla chorych somatycznie. Główne techniki oddziaływania psychologicznego Miejsce psychologa w zespole medycznym i jego rola w procesie leczenia chorych somatycznie. Psycholog w zespole medycznym - najczęstsze problemy	3
Ćw10	Prezentacja projektów studentów Kolokwium Omówienie i ewaluacja zajęć	3
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Prezentacje multimedialne

N2 Studium przypadku

N3 Klasyczna metoda problemowa

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	D.W2, D.W11, D.W13, D.W14, D.W15, D.U2, D.U1, D.U7, D.U11, K.1.2, K.1.5, K.1.6, K.1.7, K.1.8, K.1.9, K.1.10,	Kolokwium
F2	D.U11, D.W15	Projekt
F3	D.W10, D.W11, D.U2, D.U5, D.U7	Udział w dyskusjach seminaryjnych
P średnia ocen cząstkowych (F1 + F2 + F3)/3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Jakubowska-Winecka A, Włodarczyk D. (red.): Psychologia w praktyce medycznej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022

2. Heszen-Celińska I, Sęk H. (red.): Psychologia Zdrowia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020
3. Cierpiątkowska L, Sęk H. Psychologia kliniczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Marcinowicz L., Chlabicz S. (red.): Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i rodziną. Praktyka lekarza rodzinnego, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
2. 2 Kübler-Ross E. Rozmowy o śmierci i umieraniu, Media Rodzina of Poznań, Poznań 2001

Opiekun przedmiotu: dr hab. inż. Remigiusz Szczepanowski; e-mail remigiusz.szczepanowski@pwr.edu.pl